

Creșterea interesului pentru producția de cireșe

Автор(и): проф. д-р Аргир Живондов, Институт по овощарство в Пловдив; ас. Сашка Савчовска, Институт по овощарство в Пловдив; гл. ас. д-р Светослав Малчев, Институт по овощарство в Пловдив; гл. експерт Светла Пандова

Дата: 26.05.2022 *Брой:* 5/2022

Cireșul este una dintre principalele specii de fructe care determină structura în țările zonei climatice temperate și se numără printre primele fructe de pe piață care sunt tipice pentru gustul european. Conform datelor Agrostatisics pentru perioada 2002-2014, în Bulgaria se produc în medie 22.380 t de cireșe pe an, ceea ce reprezintă 16,21% din totalul producției de fructe din țară. Astăzi, livezile de cireși ocupă 22% din suprafața totală cultivată cu pomi fructiferi, iar producția de cireșe reprezintă 18%

din totalul producției de fructe. Cea mai mare pondere a suprafeței fructelor recoltate în 2021 este ocupată de cireșe – 24%, urmate de prune și mirabelle – 21%. Fructele de cireș sunt foarte apreciate pentru gustul lor, calitățile nutriționale și tehnologice, precum și pentru perioada lor timpurie de coacere, care precede cea a altor specii de fructe. Semnificația economică a culturii pentru mulți fermieri, inclusiv pentru fermierii bulgari, este determinată de comercializarea garantată a producției la începutul verii și de disponibilitatea unor soiuri cu productivitate ridicată.

În ultimii 15 ani, s-a observat un interes crescut în țară pentru înființarea de noi livezi de cireși, stimulat de oportunitățile de sprijin oferite producătorilor agricoli în cadrul diferitelor programe europene.

Cu toate acestea, cele mai recente tendințe din agricultura europeană către practici prietenoase cu mediul, amenințările rezultate din schimbările climatice și cerințele tot mai mari ale consumatorilor privind calitatea fructelor reprezintă provocări pentru sectorul cireșelor. Pentru ca producătorii bulgari de cireșe să fie competitivi, aceștia trebuie să dispună de o gamă largă de soiuri care acoperă o perioadă mai lungă de aprovizionare cu fructe proaspete cu bună transportabilitate și aspect exterior și calități gustative excelente. Există o nevoie de dezvoltarea și introducerea de noi soiuri și portaltoii moderne promițătoare, rezistente la factorii de stres biotic și abiotic, adaptate la condițiile climatice și de sol ale țării și care să îndeplinească cerințele economiei orientate spre piață, ceea ce va duce la restabilirea competitivității pomiculturii bulgare.

Pentru a aborda o parte din aceste probleme, un program de ameliorare la cireș a fost demarat încă din 1987 la Institutul de Pomicultură din Plovdiv, ale cărui obiective principale sunt reînnoirea și îmbogățirea continuă a sortimentului de soiuri, în concordanță cu tendințele pieței și preferințele în schimbare ale consumatorilor. Pe parcursul a peste 30 de ani, s-a constituit un bogat fond hibrid de primă generație, precum și unul considerabil de a doua generație.

Conform datelor medii FAOSTAT, 2013, pentru ultimii cinci ani, cultura cireșului a reprezentat aproximativ 2% din producția totală de fructe din lume. Aceasta o plasează pe locul șapte după căpșuni și caise.

În ciuda ponderii lor relativ mici pe piață, fructele de cireș sunt preferate de consumatorii din Europa, deoarece se numără printre primele fructe proaspete de pe piață care sunt tipice pentru continent. Pentru perioada 2001–2010, precum și astăzi, principalii producători sunt Turcia, SUA și Iran, care își sporesc constant producția anuală.

Producția din Uniunea Europeană este relativ stabilă – Italia, Spania, Rusia, România, Ucraina și Franța remarcându-se ca țări producătoare de fructe.

O mare parte a producției Turciei, SUA și Chile este exportată în Rusia, Germania, Canada, Austria și Marea Britanie. Este interesant de menționat că importurile și exporturile de cireșe în Austria sunt aproape egale, ceea ce indică un echilibru bun în producție și aprovizionarea pe tot parcursul anului a pieței.

În ultimii zece ani, prețul producției de cireșe a crescut treptat, fără fluctuații semnificative de-a lungul anilor. Cele mai atractive prețuri sunt în Japonia, Norvegia, Australia, Noua Zeelandă și China.

Producția și problemele din Bulgaria

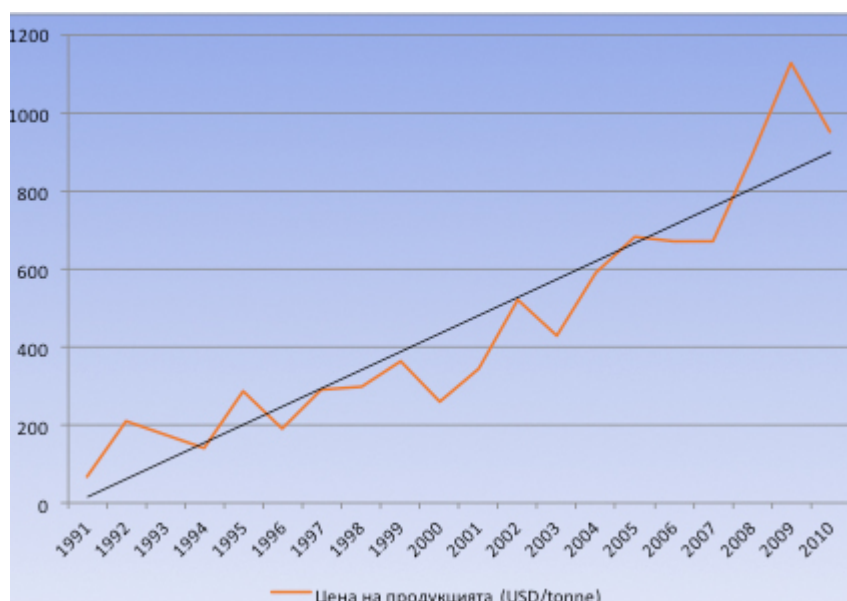
Datele privind producția de cireșe din Bulgaria pentru perioada 1961–2011 arată o creștere constantă a suprafețelor plantate, cu o stagnare în înființarea de noi livezi observată între 1981 și 2000.

După ce au apărut oportunități promițătoare de sprijin pentru fermieri în cadrul diferitelor programe, tendința de înființare a noilor livezi a crescut brusc după 2000.

În ciuda creșterii suprafeței cultivate cu cireși, cantitatea de producție a rămas constantă de-a lungul anilor, înregistrând chiar o ușoară scădere în ultimul deceniu.

Din păcate, se observă o tendință destul de îngrijorătoare în producția de cireșe din Bulgaria. Pentru perioada 1961-2011 a existat o scădere constantă a randamentului pe unitate de suprafață, compensată într-o oarecare măsură doar de creșterea suprafeței cultivate cu cireși. Acesta este cu siguranță un indicator al lipsei unei strategii adecvate și a unor bune practici agricole. Care sunt principalele probleme care stau la baza acestei tendințe?

- Livezile sunt încă înființate în condiții neirigate, pe portaltoi viguroși semințali, ceea ce duce la plantații de tip extensiv, cu arbori înalți, coroane mari, distanțe largi de plantare și o cerință ridicată de muncă manuală.
- Pentru noile plantații, în majoritatea cazurilor se folosesc soiuri care au o dimensiune și o calitate insuficientă a fructului sau care se coc în perioada principală de coacere a cireșelor, când prețul este mai mic și competiția este mai puternică.
- Reînnoirea compoziției de soiuri din țară se realizează în principal prin importul de material săditor din țările învecinate. Acest material săditor este adesea de calitate și autenticitate varietală îndoielnică.

Prețul producției de cireșe în Bulgaria pentru perioada 1991 până în 2010 (FAOSTAT, 2013)

În ciuda concurenței puternice din partea țărilor noastre vecine – Turcia și Grecia, unde perioada de coacere este mai timpurie comparativ cu Bulgaria, cireșul rămâne o cultură foarte atractivă, având în vedere creșterea constantă a prețului, piața garantată și comercializarea timpurie a producției pe parcursul anului.

Pentru a crește competitivitatea producătorilor bulgari, este necesară ameliorarea și introducerea de noi soiuri care să răspundă tendințelor contemporane ale consumatorilor privind calitatea fructelor și să fie bine adaptate zonei de cultivare, cu perioade de coacere diferite și prelungite și cu rezistență la factorii de stres biotic și abiotic.